

Co-funded by
the European Union

media masters

media masters

РАБОТЕН ПАКЕТ № 20
КОНФЕРЕНЦИЯ
„ВЛИЯНИЕТО НА ФАЛШИВИТЕ НОВИНИ ВЪРХУ
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ДЕМОКРАЦИИ“

Представен от

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Факултет по журналистика и масова комуникация

SOFIA UNIVERSITY
"ST. KLIMENT OHRIDSKI"
FACULTY OF JOURNALISM
AND MASS COMMUNICATION

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Идентификация на документа:

Пълно име на проекта:	Media Masters: Подобряване на медийната грамотност
Акроним на проекта:	MEDMAS
Номер на грантово споразумение:	101148165
Програма CERV:	CERV-2023-CITIZENS-CIV - Ангажираност и участие на гражданите
Ниво на разпространение:	Публично
Работен пакет:	20
Отговорен партньор (Юридическо име и кратко име):	Софийски университет „Св. Климент Охридски Sofia Univ
PIС номер:	999887641
Автори	проф. д-р Веселина Вълканова доц. д-р Мила Серафимова гл. ас. д-р Йордан Карапенчев

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

EVENT DESCRIPTION			
Event number:	Conference 2		
Event name:	The impact of fake news on European democracies		
Type:	Conference		
In situ/online:	in-situ		
Location:	Bulgaria, Sofia		
Date(s):	03.12.2025		
Website(s) (if any):	https://fjmc.uni-sofia.bg/news/fzhmk-provede-vtora-konferenciya-po-proekta-media-masters-posvetena-na-dezinformaciya-i https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/novini/novini_i_s_bitiya/fzhmk_provede_vtora_konferenciya_po_proekta_media_masters_posvetena_na_dezinformaciya_i_medijnata_gramotnost		
Participants			
Female:	78		
Male:	32		
Non-binary:	-		
From country 1 [Bulgaria]:	107		
From country 2 [North Macedonia]:	1		
From country 3 [Moldova]:	2		
Total number of participants:	110	From total number of countries:	3
Описание <i>Предоставете кратко описание на събитието и неговите дейности.</i>			
1. Резюме на конференцията Втората конференция по проекта „Media Masters: Повишаване на медийната грамотност“ се проведе на 3 декември 2025 г. в Аула Магна на Факултета по журналистика и масова комуникация на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Събитието беше посветено на дезинформацията и медийната грамотност			

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

и надгради акцентите от първата конференция, проведена през месец април 2025 г., като постави още по-силен фокус върху разпознаването на манипулативни наративи и върху практическите инструменти за работа с млади хора.

Конференцията събра 110 участници – предимно студенти и ученици (93), както и преподаватели и представители на медийния и гражданския сектор, които работят по теми, свързани с дезинформацията и предизвикателствата на дигиталната комуникация. Участниците бяха общо 3 страни – в голямото си мнозинство от България, но присъстваха и хора от Северна Македония и Молдова – международни студенти на Софийския университет. Участниците имаха разнообразен профил – бъдещи журналисти, комуникационни специалисти в областта на връзки с обществеността и комуникационен мениджмънт, представители на неправителствени организации и практики от медиите. Тази комбинация осигури богат обмен на гледни точки и подчерта междусекторния характер на борбата с дезинформацията чрез повишаване на медийната грамотност.

Ръководител на проекта е проф. д-р Веселина Вълканова - утвърден учен и декан на Факултета по журналистика и масова комуникация. Тя сподели по повод провеждането на втората конференция по проекта, че тя доказва колко важно е сътрудничеството между университети, училища, медии и граждански организации за изграждане на обществена устойчивост срещу дезинформацията. Според нея, медийната грамотност вече не може да се разглежда като периферно умение или кратък обучителен модул, а като ключов компонент от съвременната демократична култура. Проф. Вълканова отбеляза, че младите хора, учениците и студентите, които формират най-активната част от дигиталната аудитория, се нуждаят не само от знания, но и от практически инструменти, които да им помагат да разчитат сложната информационна среда и да се предпазват от манипулации, подвеждащи наративи и психологически натиск онлайн.

Проф. Вълканова подчерта, че проектът Media Masters успява да превърне абстрактните понятия за медийна и информационна грамотност в преживявания, които ангажират, провокират размисъл и изграждат критично мислене. Според проф. Вълканова игровият подход, заложен в настолната и дигиталната версия на инструмента, предоставя възможност участниците да изследват информационните потоци по интерактивен начин, да формулират свои стратегии за противодействие и да разбират механизмите, които стоят зад манипулативното съдържание. Тя отбеляза, че именно умения като аналитично мислене, оценяване на източници, разпознаване на манипулации и вземане на информирани решения, са фундаментални за всяко демократично общество, което се стреми да опази свободата на словото, плурализма и общественото доверие.

Проф. Вълканова постави акцент върху факт, че конференцията, подобно на останалите дейности по проекта, служи като мост между академичните изследвания и практическите нужди на обществото. По думите ѝ усилията на

международния консорциум, подкрепен от програмата на Европейския съюз „Граждани, равенство, права и ценности“, показват, че ефективното противодействие на дезинформацията изисква съвместни действия и дългосрочна стратегическа визия. Тя изрази увереност, че проектът ще продължи да оказва реален принос за развиването на информирани, мислещи и активни граждани и че втората конференция е още едно доказателство за необходимостта подобни инициативи да се разширяват и утвърждават на национално и европейско ниво.

Събитието беше открито от проф. Николай Михайлов, заместник-декан на ФЖМК, който очерта фалшивите новини като устойчив комуникационен феномен – не само като напълно неверни твърдения, но и като умишлено изкривена или извадена от контекст информация, способна да влияе върху общественото мнение и поведение. Той подчерта връзката между дезинформацията и конспиративните теории и акцентира върху нуждата академичната общност да развива у студентите навики за анализ, проверка на факти и критично мислене.

Във въвеждащия панел доц. д-р Светлана Станкова, заместник-декан на ФЖМК, допълни, че фалшивите новини не са ново явление, но днешната дигитална среда и алгоритмите на социалните мрежи усилват скоростта, с която те се разпространяват. Емоционалното съдържание и поляризиращите наративи получават особено висока видимост, което затруднява разграничаването на проверената информация от манипулативните внушения. Станкова подчерта, че устойчивият отговор срещу дезинформацията изисква системни усилия – от образованието и медиите до регулаторните органи и гражданските организации.

Доц. д-р Мила Серафимова представи основните направления на проекта „Media Masters“, реализиран от партньори в девет държави от Европейския съюз. Тя обясни, че инициативата е насочена към развиване на медийната грамотност чрез практически подход, в който ученици, студенти, преподаватели и журналисти участват в симулирани ситуации, близки до реалната дигитална среда. Проектът включва серия от демонстрационни събития и обучения, в рамките на които участниците работят с конкретни примери за дезинформация, анализират механизми на манипулация и търсят ефективни стратегии за противодействие.

Особен акцент този път беше поставен върху игровия подход и върху начина, по който инструментите на Media Masters – настолната игра и онлайн версията – могат да бъдат интегрирани в учебни и неформални образователни формати.

Гл. ас. д-р Йордан Карапенчев представи онлайн варианта на играта, достъпен безплатно за ученици, студенти и преподаватели, и очерта възможностите за използването му в класни стаи, университетски упражнения и младежки инициативи.

Важна част от програмата бяха и изказванията на практики - Иво Тодоров, директор на дирекция „Дигитални програми“ в Българското национално радио, и журналиста Владимир Йончев, главен редактор на OFFNews. Те представиха казуси от практика, които показват как дезинформацията „влиза“ в ежедневния новинарски поток, как се

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

променя контекстът на фактите и защо понякога напълно достоверно съдържание може да бъде използвано за подвеждащи интерпретации. Така конференцията съчета научен, образователен и професионален опит и показва, че медийната грамотност е обща отговорност на академията, медиите и гражданското общество.

Втората конференция по проекта „Media Masters: Подобряване на медийната грамотност“, посветена на дезинформацията и нейното въздействие върху европейските демокрации, отново подчерта значението на медийната грамотност като основен елемент от съвременната гражданска култура. Проведената на 3 декември 2025 г. конференция се отличи с още по-широко участие – над 110 студенти, преподаватели, журналисти и представители на гражданския сектор, което показва нарастващото обществено внимание към темата. Атмосферата на събитието съчета интензивни дискусии, практически демонстрации и обмен на опит между различни професионални групи, за които проблемът с дезинформацията е ежедневна реалност.

Още от самото начало конференцията подчерта, че медийната грамотност вече не може да бъде разглеждана само като теоретична концепция, а се изискват конкретни действия. В условията на динамична дигитална среда, в която изкуственият интелект ускорява производството на манипулативно съдържание, уменията за критичен анализ, проверка на факти и разпознаване на подвеждащи наративи се превръщат в инструмент за защита на демократичните процеси. Събитието ясно демонстрира как обединените усилия на научната общност, медиите и гражданските организации могат да създадат адекватни механизми за реакция срещу тези предизвикателства.

Същевременно конференцията позволи да бъде представен напредъка по проекта Media Masters през последната година, включително усъвършенстваните версии на настолната игра и онлайн платформата, разработени за по-ефективно обучение на ученици и студенти. Тези инструменти, вече тествани в реален образователен контекст, са замислени така, че да пресъздават автентични комуникационни ситуации, в които участниците трябва да разпознават манипулации, да оценяват достоверността на източниците и да вземат информирани решения. Подобренията във втората версия на играта включват разширени сценарии, допълнителни типове фалшиви новини и по-голяма интерактивност, „приближаваща“ игровия опит до реалната динамика на социалните мрежи.

Специален акцент беше поставен върху това как тези инструменти могат да бъдат интегрирани в учебни програми и университетски курсове, както и в работата на журналистически екипи и организации, занимаващи се с проверка на факти. Споделени бяха примери от практиката, в които онлайн платформата успешно е използвана както в семинарни занятия, така и в тренинги за младежки лидери и доброволци, работещи по теми като дигитална сигурност и гражданско участие.

Конференцията затвърди впечатлението, че устойчивото противодействие на дезинформацията изисква едновременно научен анализ, практическо обучение и

координирани усилия от множество институции. Участниците изразиха общо убеждение, че развитието на медийната грамотност е ключов фактор за укрепване на демократичните ценности и за подготовката на младите хора да разпознават манипулации, да мислят критично и да бъдат активни и отговорни граждани.

Събитието приключи с ясното послание, че инициативи като Media Masters имат дългосрочен ефект не само върху отделните участници, но и върху по-широката образователна и обществена среда. Те показват, че чрез иновации, игра и интердисциплинарност е възможно да се изгражда устойчива култура на информираност и анализ – фундамент, без който съвременните демокрации трудно могат да устоят на натиска на дезинформацията.

В заключение, втората конференция потвърди, че проектът „Media Masters“ успешно превръща медийната грамотност от абстрактно понятие в конкретен набор от знания, умения и нагласи, които могат да бъдат развивани чрез игра, диалог и съвместно учене. Събитието даде възможност на участниците да разпознаят реални комуникационни рискове, да обсъдят възможни решения и да се запознаят с практически ресурси, които ще останат в употреба и след края на проекта.

2. Програма на конференцията

За по-голяма яснота и контекст относно структурата на конференцията Media Masters, следващият раздел представя пълната програма на събитието. Тя очертава последователността на дейностите и презентациите, проведени през деня, предоставяйки поглед върху тематичната прогресия на събитието – от експертни дискусии до практически демонстрации.

13:30 – 14:00 – Регистрация на участниците

Фоайе пред зала "Аула Магна" във Факултета по журналистика и масова комуникация

14:00 – 14:15 – Откриване на конференцията

Приветствено слово от името на проф. д-р Веселина Вълканова – декан на Факултета по журналистика и масова комуникация в Софийския университет "Св. Климент Охридски" и ръководител на проекта „Media Masters: Подобряване на медийната грамотност“ (CERV-2023-CITIZENS-CIV-01148165), финансиран от програмата на Европейския съюз „Граждани, равенство, права и ценности“ изнесе проф. Николай Михайлов, заместник-декан на ФЖМК.

14:15 – 16:15 – Изказвания на участниците в конференцията

Доц. д-р Светлана Станкова – заместник-декан на Факултета по журналистика и масова комуникация по учебната дейност

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Мястото на медийната грамотност в учебните програми и необходимост от устойчиви партньорства между университети, училища, медии и граждански организации.

Доц. д-р Мила Серафимова – преподавател във ФЖМИ и координатор на проекта „Media Masters: Подобряване на медийната грамотност“ (CERV-2023-CITIZENS-CIV-01148165)

Представяне на проекта „Media Masters: Повишаване на медийната грамотност“

Доц. д-р Мила Серафимова представи целите, структурирания консорциум от девет страни и ключовите целеви групи – ученици, студенти, преподаватели, журналисти и експерти от гражданския сектор;

Бяха очертани основните модули, методологията на игровия подход и значението на тестовите сесии, убинарите и научно-изследвателската част на проекта, които ФЖМК провежда с български ученици и студенти.

Иво Тодоров – директор на дирекция „Дигитални програми“, Българско национално радио (БНР) и ръководител на екипа за проверка на факти на БНР - <https://bnrnews.bg/main/list/proverkanafakti> .

Владимир Йончев – журналист и главен редактор на новинарския сайт Offnews.bg <https://offnews.bg/>

16:30 – 17:15 – Кръгла маса: „Влиянието на фалшивите новини върху европейските демокрации“

Участници в панела: доц. д-р Светлана Станкова, доц. д-р Мила Серафимова, Иво Тодоров, Владимир Йончев, д-р Йордан Карапенчев.

17:15 – 17:30 – Сесия с въпроси и отговори

17:30 – 18:30 – Представяне на настолната игра и мобилното приложение „Media Masters“, разработени в рамките на проекта

Гл. ас. д-р Йордан Карапенчев – Факултет по журналистика и масова комуникация, Софийски университет

Презентация на гл. ас. д-р Йордан Карапенчев за логиката, сценария и техническата реализация на настолната и онлайн версия на играта;

Демонстрационна игрова сесия

Демонстрация на онлайн варианта и насочване към възможностите за безплатен достъп през официалния сайт на проекта;

Обсъждане на примери за интегриране на играта в практиката – в университетски курсове, училищни часове, тренинги за младежки лидери и др. Например в 93 СОУ с профил „Журналистика“ и интегриране на играта в часовете, предложено от преподавателя в училището по профил „Журналистика“ д-р Искра Милева.

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Заклучителна дискусия и обобщение

Обсъждане на впечатленията от конференцията;

Обратна връзка от студенти и преподаватели относно приложимостта на инструментите;

Идентифициране на следващи стъпки – продължаващи демонстрационни събития, локални инициативи в училища и бъдещи изследвания върху ефективността на игровия подход.

3. Ключови извадки от представянията

Участниците в дискусията изложиха своите възгледи за въздействието на фалшивите новини върху европейските демокрации в серия от изказвания. Основните изводи от всяко изказване включват следното:

Акценти от изказването на проф. Николай Михайлов

Проф. Михайлов подчерта, че фалшивите новини са устойчив феномен, който не се изчерпва с откровени измислици, а обхваща и изкривени, извадени от контекст или съзнателно управлявани интерпретации на иначе верни факти. Той посочи, че подобни практики влияят пряко върху общественото мнение, изборното поведение и доверието в институциите.

Според него една от ключовите задачи на университетското образование е да подготвя студенти, които не просто потребяват информация, а са в състояние да я анализират, да проверяват източниците и да разпознават манипулативните стратегии. Той акцентира върху необходимостта медиите и академичната общност да работят заедно, за да изграждат стандарти за професионална и етична комуникация.

Акценти от изказването на доц. д-р Светлана Станкова

Доц. Станкова постави дезинформацията в историческа перспектива, като отбеляза, че пропагандата и подвеждащите послания съществуват отдавна, но днес се усилват от дигиталната инфраструктура. Алгоритмите на социалните мрежи, които награждават съдържание с висока емоционална стойност, създават благоприятна среда за поляризиращи и манипулативни наративи.

Тя подчерта, че критично мислене не може да се развие само чрез еднократни кампании или единични часове. Необходим е системен подход – с интегрирани обучителни модули, практики, упражнения и междупредметни връзки, в които медийната грамотност да присъства устойчиво.

Акценти от изказването на доц. д-р Мила Серафимова

Изказването на доц. д-р Мила Серафимова представи дълбочинните концептуални основи на проекта Media Masters, като постави в центъра на разговора връзката между игровите методи, културното развитие и съвременните предизвикателства на дигиталната среда. Тя подчерта, че проектът стъпва на солидна теоретична традиция, но същевременно предлага иновативен, практически и достъпен инструментариум за обучение, съобразен с начина, по който младите хора възприемат информацията днес. Изказването ѝ представи структурата и логиката на проекта, но даде и рамка за разбиране на неговия културен, образователен и социален смисъл.

Доц. Серафимова първо постави разработките на проекта в историко-теоретична перспектива, припомняйки възгледите на холандския културолог Йохан Хьойзинга и неговата концепция за Homo Ludens - „играещият човек“. Тя припомни, че още през 1938 г. Хьойзинга формулира идеята за играта като основополагащо човешко занимание, чрез което хората не само се забавляват, но и създават култура, символи, значения и социални норми. Той определя играта като пространство, в което действието надхвърля непосредствените нужди на живота и позволява на човека да изгражда модели, чрез които да разбира и тълкува света.

В този контекст доц. Серафимова отбеляза, че в съвременната дигитална епоха ролята на играта става още по-видима. Под въздействието на технологии, социални мрежи и масов гейминг, играта се превръща в доминиращ културен формат за младите поколения. Именно затова Media Masters използва игрови механики като стратегически инструмент за обучение: чрез тях абстрактни понятия като дезинформация, манипулативни наративи, алгоритмично усилване и проверка на факти се превеждат в конкретни ситуации, които провокират разсъждение, избор и аргументация. Това позволява на учащите да преживеят, а не само да изучават явления, които иначе остават трудно възприемаеми.

В своето изложение тя включи и фрагменти от съдържанието на настолната игра и мобилното приложение, които функционират като взаимодопълващи се инструменти. Настолната версия, разработена така че да ангажира групово взаимодействие, включва 80 оригинални игрални карти. Всяка карта съдържа сценарий, вдъхновен от реални новинарски, социални или културни ситуации. Чрез QR кодовете върху тези карти се активират допълнителни варианти и сюжетни линии в мобилното приложение, което значително увеличава вариативността и устойчивостта на игрите. Това системно преплитане между физическа и дигитална среда осигурява богат, многоизмерен обучителен процес, който говори на езика на т.нар. дигитални поколения.

Доц. Серафимова подчерта, че задачата на играчите не е просто да „отгатнат правилния отговор“, а да разсъждават, да анализират, да сравняват източници и да вземат решения, основани на аргументи. Приложението предоставя моментална обратна връзка, но не под формата на оценка, а като аналитичен коментар, който

обяснява логиката зад дадено решение, сигналите за манипулация в съдържанието и методите за проверка. Така играчът не просто напредва по игровото поле, а придобива умение да мисли критично в ситуации, близки до реалната информационна среда.

Тя обърна внимание и на взаимодействието между игровия процес и груповата динамика. Играта създава условия за колективно обсъждане, което позволява на участниците да сравняват своята медийна компетентност с тази на другите, да защитават позиции и да се научат да разпознават стратегии за убеждаване. Много от дискусиите, които се пораждат естествено в игровите сесии, преминават към по-широки теми като равенство между половете, социални каузи, екологични проблеми, глобални конфликти, популярна култура и образователни политики. Този широк тематичен диапазон, както тя подчерта, показва универсалността на проекта и неговата способност да служи като инструмент за медиатор между различни обществени въпроси.

В изложението си доц. Серафимова отдели специално внимание на ролята на ФЖМК на Софийския университет, който изпълнява функциите на ключов изследователски партньор в проекта. Факултетът притежава експертиза в областта на медиите, комуникационните науки, образователните методи и емпиричните изследвания, което го прави централно звено в процесите на тестване, анализ и подобрене на играта. Тя описа подробно начина, по който ФЖМК организира пилотни сесии и уоркшопи със студенти и ученици - основните целеви групи на проекта. Проведените по проекта уоркшопи служат като важен индикатор за ефективността на игровите сценарии, за способността им да ангажират млади хора и за това до каква степен успяват да подпомогнат разбирането на сложни медийни явления.

Събраната обратна връзка от уоркшопите разкрива, че участниците реагират положително на игровия формат, тъй като той съчетава забавление с решаване на реални комуникационни предизвикателства. От гледна точка на изследователската методология, тази обратна връзка представлява ценен емпиричен ресурс, чрез който екипът успява да усъвършенства механиката на играта, да адаптира съдържанието към различни възрастови групи и да разработи сценарии с по-висока степен на сложност и реализъм.

Един от ключовите моменти в изказването беше акцентът върху междудисциплинарния характер на проекта. Media Masters съчетава знания от области като медийни изследвания, психология, педагогика, дизайн на игри и комуникационни технологии. Според доц. Серафимова именно това преплитане гарантира неговата ефективност, тъй като обучението по медийна грамотност трябва да отчита не само съдържателните аспекти, но и мотивационните механизми, начина на възприемане на визуалната информация, динамиката на груповото взаимодействие и културния контекст на младите хора.

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Тя подчерта още, че проектът не се стреми да бъде еднократна интервенция, а да изгради устойчива образователна екосистема, в която играта служи като входна точка за по-задълбочени дискусии, обучения и гражданска ангажираност. Геймификацията привлича вниманието, но истинската трансформация се случва чрез обмена на идеи, споделянето на личен опит и развитието на общност от млади хора, способни да бъдат критични читатели и създатели на медийно съдържание.

В заключение доц. Серафимова отбеляза, че Media Masters демонстрира как съчетаването на игрови методи, академичен анализ и обратна връзка от реални участници може да доведе до дълбоки промени в начина, по който младите хора възприемат и обработват информация. Проектът създава не просто материали за обучение, а културен инструмент, който развива навици, нагласи и умения, от които демократичните общества имат нужда. Тя подчерта, че играта и приложението са само началото, като тяхната стойност се проявява в диалога, разбирането и активното участие, които те стимулират у младите хора, а конференцията е ярък пример за това как подобни инициативи могат да бъдат катализатор за промяна.

Акценти от изказването на Иво Тодоров

Изказването и експертните презентации по темата дезинформация и медийна грамотност на Иво Тодоров предложиха задълбочен поглед към работата на обществената медия в съвременната дигитална екосистема. Според Тодоров тя е белязана от постоянен информационен шум и конкуриращи се интерпретации на събития. Той открил предизвикателствата, пред които са изправени журналистите, особено в контекст, в който фалшивите новини и манипулативното съдържание често се разпространяват по-бързо от проверената, професионално създадена информация. Това се дължи както на емоционалния заряд, характерен за подвеждащите послания, така и на алгоритмите, които подсилват съдържание, привличащо бързи реакции.

Тодоров подчерта, че задачата на обществената медия е значително по-сложна от простото опровергаване на непроверени твърдения. Тя включва предоставяне на контекст, проверка на първични източници, оценка на достоверността на данните и постоянна работа за изграждане и поддържане на доверие. Той отбеляза, че в съвременната среда доверието е най-ценният ресурс за една обществена институция, и заради това редакционните екипи трябва да работят с висока степен на прозрачност и последователност.

Ролята на БНР в борбата с фалшивите новини и онлайн дезинформацията: рубриката „Проверка на фактите“

В рамките на изказването си Тодоров представи и работата на специализираната рубрика на БНР „Проверка на фактите“ — инициатива, която цели да предложи на аудиторията надежден инструмент за ориентация в динамичната информационна среда. Рубриката систематично анализира широко разпространявани твърдения, спорни публикации, медийни постове и сигнали, подадени от граждани.

Рубриката „Проверка на фактите“ на БНР отделя особено внимание на фалшивите новини, свързани с процесите в Европейския съюз и с хибридните заплахи, които подкопават доверието в демократичните институции. Екипът систематично опровергава манипулативни твърдения за ключови европейски политики, включително широко разпространени дезинформационни материали относно приемането на еврото в България. Дадени бяха примери с фалшиви новини и наративи, свързани със спекулации за автоматично повишаване на цените, загуба на национален суверенитет или предстояща финансова криза. Чрез публикуването на проверени данни и ясно обяснен контекст рубриката подпомага гражданите да разграничават факти от спекулации и да разбират реалните измерения на европейските решения.

Иво Тодоров запозна участниците в конференцията с методологията, която се прилага в рубриката „Проверка на фактите“:

- проверка на първоизточниците;
- проследяване на хронологията на дадено твърдение;
- търсене на официални документи, публични регистри и експертни оценки;
- анализ на това дали фактите са представени коректно или са извадени от контекст;
- ясно обозначаване на проверените резултати, така че потребителят да разбере как е постигнат изводът.

Този подход превръща рубриката в важен елемент от стратегиите на обществената медия за противодействие на дезинформацията. Чрез публикуването на доказателства, източници и обяснения, екипът на БНР не само оборва неверни твърдения, но и предоставя модел за това как аудиторията може сама да извършва проверки.

Тодоров подчерта, че именно този тип журналистика - работа с данни, проследяване на произхода на информацията и разкриване на манипулации, е необходима, за да се отговори адекватно на динамиката на днешната информационна среда.

Връзката между Media Masters и журналистическите практики за проверка на факти

Според него е особено важно образователните инициативи да подготвят младите хора за реалните практики в медиите. В този смисъл проектът Media Masters и рубриката „Проверка на фактите“ на БНР имат допълващи се функции.

Media Masters предоставя игрова симулация, в която учащите преживяват процеса на анализ и проверка на информация.

БНР демонстрира същите механизми, но в реална, професионална среда. А студентите на ФЖМК много скоро ще влязат в професията като журналисти и експерти по публична комуникация, връзки с обществеността и комуникационен мениджмънт.

Тодоров отбеляза, че когато младите хора видят как знанията, придобити чрез игра, намират паралел в реалната работа на журналисти, това повишава доверието им в медиите и засилва мотивацията им да развиват собствените си умения за критичен анализ.

Той подчерта, че журналистиката и образованието трябва да работят в синхрон: медиите да бъдат прозрачни в проверката на фактите, а училищата и университетите да учат младите да разбират тези процеси. Тази двупосочна връзка е ключова за изграждането на устойчива медийна култура.

Образователното значение на редакционната прозрачност

Още един важен аспект в изказването на Тодоров беше ролята на редакционната откритост като инструмент за медийна грамотност. Когато обществената медия показва как проверява информация и защо определено твърдение е неточно, тя не просто оборва конкретна новина, а обучава аудиторията.

Иво Тодоров насочи вниманието към ежедневната работа на обществената медия в условия на постоянен информационен шум. Той отбеляза, че фалшивите новини често се възползват от страхове, несигурност и силни емоции и затова се разпространяват много по-бързо от проверената информация.

Тодоров подчерта, че задачата на журналистите в обществените медии е не само да опровергават неверни твърдения, а да предлагат контекст, да проследяват източниците и да изграждат доверие чрез прозрачност и последователност. Той посочи, че инициативи като Media Masters са важни, защото „насочват разговора“ към това, как хората сами да изграждат устойчивост към манипулативни послания още от училищна и студентска възраст.

Представяне на новите дигиталните канали на БНР като инструменти за медийна грамотност и противодействие на дезинформацията

В своето изказване Иво Тодоров представи и стратегическата дигитална трансформация на Българското национално радио, която разширява ролята на обществената медия в борбата с дезинформацията и в подкрепата на медийната грамотност сред младата аудитория. Той представи новите дигитални канали на БНР, които функционират от 1 декември 2025 г.

Той акцентира върху необходимостта БНР да бъде не само традиционен радиооператор, но и активен участник в дигиталната екосистема, където се формират новите модели на потребление на информация. В условията на свръхкратко внимание, когато времето за задържане на погледа върху дигитално съдържание вече се измерва в една секунда, обществената медия трябва да предлага точни, визуално адаптирани и лесно достъпни материали, които да конкурират манипулативните и сензационни публикации, доминиращи в социалните платформи.

В този контекст Тодоров представи деветте нови дигитални канала на БНР, създадени по повод 90-годишнината на медията и насочени към модернизиране на комуникацията с публики от различни възрастови групи. Сред тях централно място заема новинарският портал bnrnews.bg, който предлага актуална, проверена и редакционно гарантирана информация в реално време. Порталът е структуриран така, че да улесни бързия достъп до водещите новини, а адаптираното визуално съдържание като кратки текстове, видеа, графики, позволява на аудиторията да се ориентира в ключовите теми за секунди. Това е особено важно за младите хора, които често търсят бърз, но надежден източник на информация, за да противодействат на манипулативните публикации, които се разпространяват лавинообразно в социалните мрежи.

Особено внимание беше отделено на обновеното мултифункционално мобилно приложение на БНР, което по думите на Тодоров функционира като „четири платформи в една“. Структурата на приложението превръща приложението в ценен инструмент за медийна грамотност, тъй като предоставя съдържание, съобразено с възрастта, интересите и медийните навици на различните групи потребители.

Тодоров запозна аудиторията и с други иновативни дигитални проекти на БНР, които съчетават журналистика, образование и елементи на разследване.

В заключение Иво Тодоров подчерта, че модернизираните дигитални платформи на БНР не са просто техническо обновление, а стратегически инструмент за противодействие на дезинформацията. Чрез тях обществената медия предоставя достъпна, проверена и визуално адаптирана информация, която конкурира манипулативните послания в социалните мрежи и създава основа за развиване на медийна грамотност у младите хора.

Акценти от изказването на Владимир Йончев

Владимир Йончев постави акцент върху наративите – върху начина, по който фактите се подреждат в истории, и върху мощта на тази подредба да променя смисъла. Той отбеляза, че ефективната пропаганда рядко използва чисти измислици – много по-често използва напълно верни факти, но комбинирани и рамкирани така, че да водят аудиторията към определено внушение.

Той даде примери от актуалната публична среда, в които автентични изображения, видеа или цитати се превръщат в инструмент за манипулация единствено чрез промяна на контекста. Йончев подчерта, че бъдещите журналисти трябва да развиват усет не само към това „дали нещо е вярно“, а и към това какъв смисъл се изгражда чрез начина, по който то е представено.

Акценти от представянето на гл. ас. д-р Йордан Карапенчев

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Гл. ас. д-р Карапенчев представи онлайн версията на играта Media Masters, достъпна безплатно за използване от ученици, студенти и преподаватели. Той демонстрира основните игрови механики, типовете сценарии и примерни казуси, в които участниците трябва да анализират информационни източници, да идентифицират манипулации и да вземат решения как да реагират.

Карапенчев подчерта, че играта няма комерсиална цел и че е създадена специално като ресурс за образователна употреба – както в формална, така и в неформална среда. Той очерта възможностите за адаптиране на задачите към различни групи – от ученици в гимназиален етап до студенти и млади професионалисти.

4. Ръководени сесии с игрови формат

Гл. ас. д-р Йордан Карапенчев представи мобилната игра Media Masters чрез практическа демонстрация.

Игровият компонент на проекта беше представен предимно чрез демонстрацията на онлайн версията на Media Masters, насочена към това как цифровите инструменти могат да подпомогнат обучението по медийна грамотност. По време на сесията гл. ас. д-р Карапенчев премина през различни типове казуси, включени в играта – фалшиви новини, извадени от контекст цитати, подвеждащи заглавия, манипулирани изображения и др.

Демонстрацията показва как една игра може да симулира реалната динамика на информационната среда: участниците са поставени в ситуации, в които трябва да реагират на „новини“ под натиск на време, емоции и групово мнение. Така те не само научават теоретични принципи, но и преживяват типични капани, в които попадат потребителите в социалните мрежи.

В дискусията след представянето преподаватели и студенти коментираха възможностите играта да бъде използвана в:

- семинарни упражнения в университетски курсове;
- уоркшопи с ученици;
- тренинги за млади лидери и активисти в гражданския сектор;
- кампании за повишаване на осведомеността в общността.

Участниците изразиха интерес към възможностите на настолната и онлайн версията на играта, така че да се постигне баланс между живата дискусия „лице в лице“ и удобството на дигиталната среда.

5. Генериране на обратна връзка и дискусии

Заклучителният етап на конференцията беше посветен на систематичното събиране и анализиране на обратната връзка от участниците, както и на задълбочена дискусия

относно предизвикателствата и бъдещите перспективи за развиване на медийната грамотност в България. Тази част от програмата се превърна в естествено продължение на теоретичните и практическите модули, представени по-рано през деня, и позволи да се очертаят тенденциите, нагласите и очакванията на различните целеви групи.

Събирането на обратна връзка не беше формален елемент, а целенасочено структурирана дейност, интегрирана така, че да позволи на участниците – студенти, преподаватели, журналисти и представители на гражданския сектор – да формулират своя опит, трудности, открития и препоръки. Това превърна дискуссионната сесия в ценен източник на качествени данни, които ще послужат за доразвитие на проекта Media Masters и за планиране на бъдещи обучителни инициативи.

5.1. Нагласи и общи впечатления от участниците

Още в началото на обмена се открии една обща тенденция: участниците бяха високо ангажирани, демонстрираха силен интерес към темата и активно изразяваха своите аргументи, наблюдения и личен опит. За мнозина студентите дискусията представляваше първа възможност да споделят собствени случаи на подвеждаща информация, с която са се сблъскали в социалните мрежи, в учебния процес или в ежедневно комуникация с връстници.

Техните изказвания потвърдиха една ключова характеристика на днешната информационна среда: дезинформацията е не просто външна заплаха, а част от ежедневно медийно потребление, до такава степен нормализирана, че често остава незабелязана. Участниците подчертаваха, че именно този „скрит“, непрекъснат характер на подвеждащите послания прави темата за медийната грамотност толкова значима.

Студентите, участвали в конференцията, акцентираха върху трудността да се ориентират в огромния поток от съдържание в социалните мрежи и в липсата на достатъчно инструменти за анализ на новини. Някои споделиха, че в учебните часове трябва да се отделя внимание на проверката на информация и на механизмите, чрез които се създават подвеждащи наративи. Това подсили значението на практическите инструменти, разработени по проекта, и показва необходимост от по-системно медийно образование в училище.

5.2. Положителна оценка на игровия подход и неговия педагогически потенциал

Една от най-силно изразените тенденции в обратната връзка беше високата оценка на игровия модел, залегнал в основата на Media Masters. Участниците, както млади хора, така и преподаватели, споделиха, че играта превръща сложни концепции като дезинформация, манипулация, скрити внушения, контрол на наратива и проверка на източници в разбираеми и лесно възприемаеми практически ситуации.

Много от студентите отбелязаха, че интерактивният формат ги е накарал да се замислят по-дълбоко за собствените си реакции при сблъсък с непотвърдена

информация. В игрови условия решението често се взема под натиск – време, конкуренция, неизвестност – което много точно пресъздава естествения начин, по който хората реагират на новини в реална онлайн среда.

Учители и университетски преподаватели подчертаха, че играта предоставя универсален инструмент, който може да се прилага в различни дисциплини – от гражданско образование, през философия и история, до информационни технологии и журналистика. Този широк спектър на приложение показва потенциала на разработените инструменти да бъдат интегрирани в по-широка образователна рамка.

5.3. Интерес към дългосрочно участие и институционално внедряване

Значителна част от участниците изразиха желание да продължат да участват в бъдещи дейности, свързани с Media Masters. Особено силен интерес беше проявен към възможностите играта да бъде:

- включена в учебни курсове в университети
- включена в учебни предмети в училищата като български език и литература, философия, история, информационни технологии и др;
- използвана в извънкласни клубове;
- интегрирана в тренинги по критическо мислене;
- използвана като част от кампании за дигитално гражданство.

Това показва, че събитието не просто информира, а генерира реални намерения за действие, което е едно от ключовите измерения на устойчивото въздействие.

Преподаватели споделиха, че проектът би могъл да послужи като основа за разработване на нови курсове по медийна грамотност, които да включват комбинация от теория, игрови практики и анализ на реални казуси.

5.4. Медийната грамотност като част от национална образователна реформа

Интересна посока на дискусията беше развитието на темата в контекста на предложените промени в учебните програми на МОН с цел включване на медийната грамотност в учебните програми на средното образование в България, публикувани на 1 декември 2025 г. от Министерството на образованието и науката за обществено обсъждане. Участниците в дискусията се обединиха, че това е особено важен момента за България, тъй като за първи път медийната грамотност се интегрира последователно в училищното образование на национално ниво.

Според предложените промени в девет учебни предмета, сред които български език и литература, философия, информационни технологии, история и цивилизации, география и икономика, се предвижда въвеждането на нови елементи, насочени към:

- разпознаване на фалшиви новини;

- анализ на източници;
- оценка на достоверността на информация;
- критическо мислене и аргументация;
- базови умения за проверка на факти;
- ориентиране в дигиталната среда и онлайн комуникацията.

Обявената от МОН в началото на месец декември 2025 г. реформа беше възприета от участниците в конференцията като силен сигнал, че системата осъзнава нуждата от реакция срещу нарастващата дезинформация. Много от преподавателите отбелязаха, че Media Masters може да се превърне в естествено допълнение към новите учебни програми, тъй като предлага структуриран и доказано ефективен инструментариум, който улеснява преподавателите в реалното приложение на новите учебни цели. С проекта е запознат държавният експерт от дирекция „Приобщаващо образование“ на МОН Татяна Предова.

5.5. Препоръки на участниците за бъдещи събития и развитие на проекта

В края на дискусиите участниците формулираха конкретни препоръки, сред които:

- организиране на национални ученически турнири с Media Masters;
- създаване на обучителни модули за учители, които да използват играта;
- адаптиране на съдържанието за начална степен на образование;
- разработване на специална версия, насочена към проверка на визуално съдържание (дийпфейкове, манипулирани изображения);
- разширяване на партньорствата с медии, които да популяризират инициативата.

5.6. Очертахта се няколко ясни тенденции:

Високо ниво на ангажираност – студентите активно участваха в дискусиите, задаваха въпроси към лекторите и споделяха свои наблюдения за дезинформацията в социалните мрежи и в ежедневния новинарски поток;

Положителна оценка на игровия подход – участниците посочиха, че играта прави сложните теми по-разбираеми и близки до реалния им опит, особено за по-младата аудитория;

Интерес към продължаващо участие – преподаватели и представители на гражданския сектор изразиха желание да използват инструментите на Media Masters в свои бъдещи инициативи и да бъдат включени в следващи демонстрационни събития.

Конференцията затвърди впечатлението, че медийната грамотност може да бъде развивана най-успешно, когато теорията се комбинира с практическа работа, а

участниците имат възможност да обсъждат реални казуси заедно с експерти, преподаватели и журналисти.

На 1 декември Министерството на образованието и науката предложи са обществено обсъждане промени в учебните програми на училищата по 9 предмета. Акцентът е върху разпознаването на дезинформация, като учениците ще се учат как да откриват фалшиви новини, да анализират източници и да мислят критично. Това е основен елемент в новата концепция по български език и литература.

Темите за медийна грамотност и дигитална безопасност влизат и в програмите по философия, информационни технологии, история, география и други. Промените са публикувани за обществено обсъждане на сайта на МОН, като предложения могат да се изпращат до края на февруари - <https://www.mon.bg/project-document/konczepczyia-za-promyana-na-uchebnite-programi-po-filosofiya/>. Това е периодът, в който родители, учители и ученици могат реално да повлияят върху финалните програми.

5.7. Медийната грамотност като колективна отговорност

Раздел 5 ясно показва, че заключителната дискусия на конференцията не беше просто формалност, а ключов момент от събитието. Изказванията на участниците очертаха медийната грамотност като системна, интердисциплинарна и дългосрочна задача, която изисква:

- ангажираност на институциите,
- активно участие на медиите,
- подкрепа от гражданския сектор,
- и най-важното – включване на самите млади хора.

Втората конференция „Влиянието на фалшивите новини върху европейските демокрации“ в рамките на проекта „Media Masters: Подобряване на медийната грамотност“, проведена на 3 декември 2025 г., демонстрира необходимостта от интегриран и междусекторен подход към развитието на медийната грамотност като ключов компонент на съвременната демократична култура. Представените анализи и дискусии очертаха стратегическите измерения на проекта Media Masters, който се позиционира като устойчив инструмент за подкрепа на образователни, медийни и обществени структури в справянето с предизвикателствата на дезинформационната среда. Формулираните препоръки от участниците подчертават, че инициативата разполага с потенциал за надграждане и адаптиране към различни целеви групи, като по този начин допринася за изграждането на критично мислещо и информирано гражданско общество.

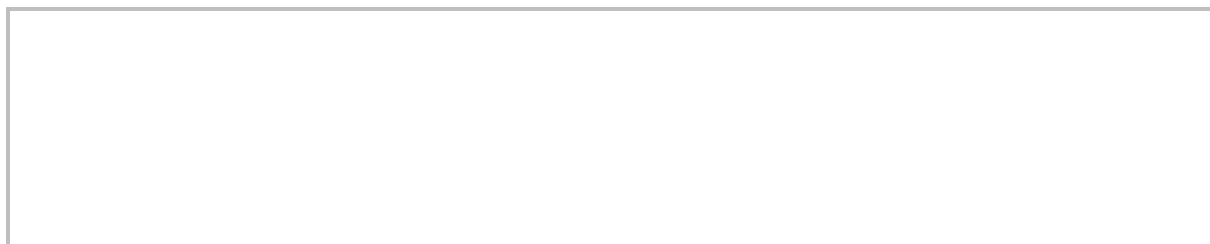
Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Co-funded by
the European Union

media masters

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

HISTORY OF CHANGES		
VERSION	PUBLICATION DATE	CHANGE
1.0	09.12.2025	Initial version

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.